

Bakgrund

Ärendet har varit uppe till förslag tidigare. Sedan dess har inte så många nya elever tillkommit. Det innebär att flera av de elever som finns i dag snart är klara med sin utbildning eller att de har läst tre år. På grund av det så kommer elevunderlaget att minska med ca. 8 elever under våren och sommaren. Siffrorna är beräknade på hur eleverna ligger till i dagsläget. Det finns en målsättning att SFI studierna ska vara klara inom tre år, både på lokal nivå och nationell nivå.

Personalsituationen har även förändrats. En 50% tjänst har plockats bort i besparingssyfte. Det innebär att en förtätning av grupper behöver göras för att alla elever ska få så mycket lärarstöd som möjligt.

Invånarna i Bastuträsk vill naturligtvis att SFI undervisningen ska vara kvar i byn men utifrån elevunderlag så är det inte pedagogiskt eller ekonomiskt hållbart att bedriva undervisning på två orter.

SFI är en förkortning som står för svenska för invandrare. SFI styrs genom Skollagen 2010:800 samt förordning om vuxenutbildning.

Man har rätt att delta i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare, SFI, från och med andra kalenderhalvåret det år man fyller 16 år. Det gäller under förutsättning att man uppfyller båda dessa kriterier:

- Man är bosatt i Sverige.
- Man saknar de grundläggande kunskaper i svenska språket som utbildningen syftar till att ge.

Finländska medborgare som bor i Finland nära gränsen till Sverige kan också ha rätt att gå på SFI från och med andra kalenderåret då de fyller 16 år. Det gäller under förutsättning att de uppfyller båda dessa kriterier:

- De arbetar stadigvarande i en svensk kommun.
- De saknar de grundläggande kunskaper i svenska språket som utbildningen syftar till att ge.

Personer som har kunskaper i danska eller norska har inte rätt till utbildningen om det inte anses vara nödvändigt att de får grundläggande svenskundervisning.

Kravet på att man ska vara bosatt i Sverige innebär enligt skollagen att man ska vara folkbokförd här enligt folkbokföringslagen.

Hemkommunen är skyldig att erbjuda SFI för den som har rätt att delta. Hemkommunen är även skyldig att se till att den som vill börja på en utbildning i svenska för invandrare blir erbjuden studie- och yrkesvägledning. Enligt skollagen är hemkommunen den kommun som man är folkbokförd i. När det gäller personer som är bosatta i Sverige utan att vara folkbokförda är hemkommunen den kommun som de stadigvarande vistas i.

SFI-undervisningen ska ge vuxna invandrare med annat modersmål grundläggande kunskaper i svenska språket. Det handlar om att eleverna ska få lära sig och utveckla ett funktionellt andraspråk så att de får med sig språkliga redskap för kommunikation och aktivt deltagande i vardags-, samhälls- och arbetsliv.

Eleverna läser på fyra olika nivåer, A, B, C och D. Det innebär att elever som nyss kommit till Sverige och inte har kunskaper i det svenska språket jobbar tillsammans med elever som är på god väg.

Mycket av undervisningen inom SFI går ut på att eleverna ska träna på att uttryck sig muntligt på svenska. För att kunna nivåanpassa undervisningen är det viktigt att inte undervisa på alla nivåer samtidigt. Ofta görs grupperingar om A- och B-nivå samt C- och D-nivå. Det är viktigt att SFI-undervisningen är flexibel och kan anpassas till elevers tidigare utbildningsbakgrund, annars finns risken att de vuxna elevernas inläring av svenska språket försenas. Undervisningen ska också vara utmanande för att elever ska kunna gå vidare till nästa nivå eller klara av D-provet.

Under en fyraveckorsperiod ska eleverna i SFI i genomsnitt få minst 15 timmars undervisning i veckan. Kommunen får minska undervisningstiden om en elev begär det och kommunen tycker att det är förenligt med utbildningens syfte. I Norsjö och i Bastuträsk erbjuds alla att läsa 15 timmar i veckan. SFI-studierna kan med fördel kombineras med praktik när den studerande hunnit en bit in i sina studier. Det är ett mycket viktigt inslag i utbildningen och ger större möjlighet att använda det svenska språket, samtidigt som det ger inblick i svenskt arbetsliv och kultur. Det ger också den studerande möjligheten att pröva på ett yrke man kanske inte tidigare kommit i kontakt med. Det kan också innebära kontakt med ett yrke man tidigare arbetat med. Praktik i kombination med SFI heter egentligen verksamhetsförlagd SFI.

Att nå D-nivån och/ eller klara D-provet tar olika lång tid för de studerande. Den studerandes läskunnighet, studievana, utbildningsbakgrund, motivation och praktik blir faktorer som tillsammans kan spela stor roll. Det finns både centrala och lokala målsättningar om att SFI-studierna inte ska ta mer än tre år.

För att en lärare ska få undervisa i SFI krävs behörighet enligt följande:

Utbildning i svenska för invandrare

Behörig att undervisa i utbildning i svenska för invandrare är den som har avlagt

1. ämneslärarexamen enligt bilaga 2 till högskoleförordningen (1993:100) med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7–9 eller med inriktning mot arbete i gymnasieskolan om examen omfattar ämnet svenska som andraspråk,
2. en äldre examen än som avses i 1 och som är avsedd för undervisning i ämnet svenska som andraspråk, eller
3. en examen som ger behörighet att bedriva undervisning enligt denna förordning, om han eller hon genom att ha kompletterat sin behörighet att undervisa som lärare med ytterligare utbildning har fullgjort ämnesstudier om minst 30 högskolepoäng eller motsvarande omfattning i ämnet svenska som andraspråk.

Nuläge

För närvarande bedrivs SFI undervisning på två orter i kommunen. I Norsjö finns det två grupper A-B nivå och C-D nivå. I Bastuträsk en grupp A-D nivå.

A-B nivå 5 elever Norsjö

C-D nivå 10 elever Norsjö

A-D nivå 7 elever Bastuträsk

Prognos inför hösten 2020

I Bastuträsk är en elev på D nivå och kommer att skrivas ut med betyg under våren. Två elever kommer att skrivas ut i maj respektive augusti då de har läst på SFI i tre år och progressionen är inte tillräcklig. En elev på D nivå har fått jobb och går SFI två dagar i veckan och jobbar tre dagar i veckan. Om allt fortsätter som planerat kommer eleven att skrivas ut med betyg till sommaren. Det innebär enligt detta att tre elever kommer att vara kvar till hösten.

I Norsjö så finns det två elever som arbetar och läser två dagar i vecka på SFI under våren. En av dem har en tillsvidareanställning och en av dem har en anställning fram till november.

Två elever förväntas vara klar med D-kursen under våren och en elev kommer att skrivas ut under sommaren. Utifrån detta så kommer det att vara 11 elever kvar till hösten, totalt 14 elever.

Personalförutsättningar

Från och med juli månad kommer det att finnas 2,25 lärare anställda på SFI. Om Bastuträsk finns kvar kommer 1,0 vara placerad där och 1,25 i Norsjö.

Om alla resurser är samlade på ett ställe kan pedagogerna samverka för att eleverna ska nå ett så bra resultat så snart det är möjligt. Alla elever har dessutom en möjlighet att kombinera SFI studier med studier på grundläggande nivå. Där kan eleverna läsa matematik och engelska mot ett betyg motsvarande årskurs nio. När de är klara med SFI kan de direkt gå vidare och även läsa svenska som andraspråk på grundläggande nivå. Det innebär att de kan bli klara med sina studier tidigare. I dagslägen är det inte möjligt för de elever som läser i Bastuträsk.

Förutsättningar

Lektionstiden kommer att anpassas utifrån busstider. Det innebär att eleverna går skola hela tiden de är i Norsjö. Med det elevantal som är till hösten så kan SFI eleverna från Bastuträsk åka med skolbussen på morgonen. Anpassningar av undervisningstiderna kommer att göras under loven så att eleverna kan åka buss och få den undervisning de har rätt till.

Det kommer att vara en väldigt liten påverkan för fritidshemmet då det är ett fåtal elever det rör sig om. Förskolan kommer inte att påverkas i dagsläget då inga av eleverna på SFI har barn som är i förskoleåldern.

Ekonomi

En besparing på lokalkostnad i Bastuträsk blir ca 69 500 kr/år.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta att alla SFI-undervisning förläggs till Norsjö tätort.